

Бакал А.А., студентка факультету № 2
НАВС

Науковий керівник: Камінська Н.В.,
професор кафедри гуманітарних і
загальноправових дисциплін, доктор
юридичних наук, професор

Проблема анексії Криму. Правовий статус півострову

Кримське питання - це історичний виклик для молодого держави Україна. Якщо АТО у Луганській і Донецькій областях ймовірно буде завершено до дня незалежності України у 2016 році, то вирішення проблеми повернення АР Крим в Україну затягнеться на роки, якщо не на десятиліття. І в принципі це можливе тільки після відставки Президента РФ Путіна В.В. та втрати влади в Росії партією «Єдина Россия».

Крим став одним з найбільших каменів спотикання України та Росії, розкривши при цьому рівень впливу проросійських течій в Україні та нездатність йому протистояти, неефективність служб розвідки і керівництва української армії, а також відсутність готовності до кризових ситуацій і рішучих дій. Також ситуація з Кримом продемонструвала неефективність міжнародних договорів і створила черговий прецедент їхнього двоякого тлумачення. Зокрема були порушені:

- Гельсінкський заключний акт 1975 року, про непорушність кордонів у Європі;

- Будапештський меморандум 1994 року про гарантії безпеки Україні;
- Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Росією 1997 р.;
- Договір між Україною і Російською Федерацією про українсько-російський державний кордон від 28.01.2003 (ратифіковано 20.04.2004)

Поки російське керівництво і нова кримська влада раділи «відновленню історичної справедливості», українські політики та громадські активісти навпереробі заявляли про плани повернення Криму. Питання повернення півострова стало важливою деталлю передвиборчої кампанії під час президентських виборів і зайняло не останнє місце у промові Порошенка на інавгурації.

Однак захоплення під виглядом самовизначення шляхом референдуму і нездатність України йому запобігти забезпечили Росії можливість почати повномасштабний процес інтеграції Криму у правову та економічну системи РФ. При цьому з плином часу шанси на повернення Криму в Україну продовжують знижуватися. Силовий сценарій після референдуму дає РФ привід, по-перше, звинуватити Україну у невідповідності демократичних принципів, а по-друге, розцінити присутність українських військових на півострові як агресію.

Крім того, фактичні зміни на всіх рівнях набагато ефективніше сприяють перетворенню Криму на частину РФ (хоч і невизнану міжнародним співтовариством), ніж підписані договори і зміна влади. Самі ж кримчани, в основному, задоволені, незважаючи на нагальні проблеми і незручності, підвищенням, хоч і частковим, зарплат і соцзабезпечення, а також тим вже, що їх не стосуються проблеми України, особливо військові дії на сході і мобілізація.

Заяви Києва, що вступ України до ЄС і підвищення рівня життя ще змусить кримчан передумати та повернутися до складу України, поки виглядають як передвиборчий лозунг.

Зважаючи на активну інтеграцію Криму до складу РФ й активізацію бойовиків на Донбасі, українське керівництво, очевидно, відклало питання повернення півострова «у довгий ящик» заради вирішення більш актуальних проблем, на користь чого свідчить промова Порошенка на честь Дня Незалежності України.

У ході протистояння на сході України Крим став плацдармом для концентрації військової техніки і солдатів. Згідно з однією з версій, причиною чергового витка конфлікту на Донбасі є плани РФ щодо створення уздовж берега Азовського моря сухопутного коридору до Криму.

При цьому Росія, як і раніше, не визнає звинувачень в анексії Криму. Зокрема Путін здивований небажанням міжнародної спільноти визнати півострів російським.

З урахуванням поточних позицій Росії, України і третіх сторін, а також співвідношення сил, будь-які можливі переговори щодо кримського півострова зайдуть у глухий кут, не кажучи вже про те, що можливість зосередитися на кримській проблемі в українського керівництва з'явиться тільки після врегулювання ситуації на Донбасі. За умови відсутності різких витків україно-російського конфлікту або появи вагомих аргументів чи

інструментів впливу в однієї зі сторін, питання приналежності Криму залишиться «замороженим» ще надовго.

Список використаних джерел

1. [Олександр Задорожній : Анексія Криму - міжнародний злочин: Монографія.](#) - 2014.
2. Горбулін В. П. : Журнал «Друга річниця російської агресії проти України» - 2016. - С.26-32.